

No. 243

30 A COPY

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

30 A COPY

Telefonas: Canal 7790

METAL-VOL. XVIII

2334 So. Oakley Avenue, CHICAGO, ILLINOIS

PIRMADIENIS, SPALIO-OCTOBER 15 D., 1934

PUSE MILIJONO MALDININKŲ DALYVAVO EUKARISTINIO KONGRESO PAMALDOSE

BUENOS AIRES, Argenti-
na, spal. 13. — Daugiau kaip
pusė milijono maldininkų va-
kar dalyvavo Eukaristinio
kongreso pamaldose Palermo
parke. Iškilmingas pontifika-
lines Mišias celebravo vysku-
pas Orthuey iš Alicante, Ispa-
nijoje. Kadangi vakar buvo
Kolumbo diena, tai maldinin-
kų suplūdo daugiau.

Karštis buvo stačiai nepa-
kenčiamas. Apie 400 moterų
ir vaikų suteikta greitoji pa-
galba. Pasaulininkams ir ku-
nigams leista priėjti gal-

KARO TEISMAI VEIKIA ISPANIJOJ

MADRIDAS, spal. 13. —
Karo teismas Barcelonoj nu-
baudė mirties bausme du Ka-
talijos kariuomenės karinin-
kus už dalyvavimą sukilime.
Kiti du kariuomenės karinin-
kai ir 17 civilinių nubausta
kalėti iki gyvos galvos. Karo
teismas dirba toliau. Ir ki-
tuose miestuose organizuoja-
mi karų teismai.

Premjeras Lerroux parei-
škia, kad iš socialistų sukilimo
belikę tik vieni rūkstan-
tieji nuodeguliai, kurie arti-
miausiomis dienomis bus vi-
siškai nuslopinti. Paskiau vy-
riausybės pareiga bu užgydy-
ti tas visas žaizdas, kokiais
socialistai padarė savo pik-
tais žygiais.

Išėjus Asturijos provincij-
ją, visam krašte grįžta nor-
malus gyvenimas, kurį socia-
listai, komunistai, anarkistai
ir kiti radikalai buvo apardę.
Asturijoje gi kariuomenė na-
kina paskutinius sukilėlių li-
dus.

PALAI DOTAS NUŽUDY- TAS MIN. BARTHO

PARYŽIUS, spal. 13. —
Šiandien čia iškilmingai pa-
laidotas nužudytas užsienio
ministeris Barthou. Religinės
pamaldos įvyko Invaliduose.

VOKIEČIAI SKUNDŽIAS SIGNATARAMS

KAUNAS. — Sužinota,
kad vokiečiai, laukiamų būtų
išvakarėse, vėl įskundė signa-
tarams Lietuvą.

PARYŽIUS, spal. 12. —
Rėnūnijos karalius Karolis
žadėjo atvykti į Paryžių. Pran-
cūzijos vyriausybė karalių
įspėjo, kad jis verčiau pasi-
liktų namie.

PREM. MUSSOLINIS LAI- KOSI DIPLOMATINIO MANDAGUMO

PAGERBIA NUŽUDYTĄ JU GOSLAVIJOS KARALIŲ

RYMAS, spal. 13. — Nepai-
sant serbų demonstracijų
prieš italų ir katalikus, Ita-
lijos premjeras Mussolinis ne-
keičia savo nusistatymo — lai-
kosi diplomatinio mandagū-
mo ir pagerbia nužudytą Ju-
goslavijos karalių.

Italijos karo laivai Tarpže-
mių jūroje pasitiko Jugosla-
vijos karo laivą Dubrovnik,
kurio vėžamas Jugoslavijon
karaliaus lavonas. Kiti italų
karo laivai palydės karaliaus
palaikus Adriatikos jūra ligi
uosto Split.

Be to, Italijos vyriausybė
siųs specialę atstovybę į ka-
raliaus Aleksandro laido tuves.

NAUJAS KARALIUS GRĮ- ŽO BELGRADAN

BELGRADAS, spal. 13. —
Naujas Jugoslavijos karalius
Petras II, 11 metų amžiaus,
grįžo Belgradan, o serbų vy-
riausybės delegacija nuostė
Split pasitikti parvežtą iš
Prancūzijos nužudytą kara-
liaus lavoną.

Karaliaus lavonas bus nu-
vežtas traukiniu į Zagrebą,
Kroatijoje, kur bus per vieną
parą viešai pašarvotas. Iš
Zagrebo bus atlydėtas į Bel-
gradą.

NUMATOMA SPAUDAI CENZŪRA

SYRACUSE, N. Y., spal.
13. — American Newspaper
Publishers' Association advo-
katas Elisha Hanson įspėja
laikraščių leidėjus, kad jie
budėtų, nes spaudai numato-
mas pavojus.

Jis nurodė tai, kad krašto
vyriausybė vis daugiau ner-
vuoja, kada laikraščiai be
atodairos kritikuoja visus jos
žygius. Vyriausybė nori, kad
laikraščiai paduotų tik tas ži-
nias, kokios tinka administra-
cijai. Numatoma laikraščiams
vyriausybės kontrolė.

NAUJASIS VYR. ŠTABO VIRŠININKAS

KAUNAS. — Naujasis vy-
riausio štabo viršininkas gen.
št. plk. lt. Stasys Raštikis
gimė 1896 m. rugsėjo 1 d. Kur-
šenuose (Šiaulių apskr.). Bai-
gė Marijampolės gimnaziją
1917 m. išėjo pirmuosius ka-
ro mokslus Tifliso karo mo-
kykloje. Vėliau Vytauto Di-
džiojo universiteto medicinos
fakulteto veter. skyrių. Ank-
ščiau karo mokslą baigė 1932
m. užsienyje.

OPERA 'CECILIJA' BUENOS AIRES MIESTE

BUVO GAUSINGA ŽYMIŲ- JŲ ASMENŲ AUDIENCIJA

BUENOS AIRES, Argenti-
na, spal. 13. — Kompozito-
rius monsioro Recife para-
šyta opera "Cecilija" vakar
vakarą pirmą kartą statyta
vietos operos rūmuose. Vado-
vavo pats kompozitorius. Gau-
singa žymiųjų asmenų audi-
encija griausmingais aplodis-
mentais pareiškė kompozito-
riui aukštą pripažinimą. Au-
diencijoje buvo ir respublikos
prezidentas Aug. Justo.

Iš Vatikano gautas specta-
lus leidimas dvasiškiams ap-
lankyti teatrą šį kartą. Tai
audiencijoje matyta kardin-
nų, arkivyskupų, vyskupų ir
daug kunigų. Matyta ir vie-
nuolių galerijose.

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ MEKSİKOS VYRIAUSYBĘ

MEXICO CITY, spal. 13.
— Šio miesto gyventojų dalis
ir studentai sukėlė demonstra-
cijas prieš vyriausybę. Pro-
testuoja prieš mokyklų socia-
listinimą.

Policija puolė demonstran-
tus šaudymais ir su asarinė-
mis bombomis. Daug demon-
strantų sužeista.

36 VALANDŲ SAVAITĖS DARBAS

WASHINGTON, spal. 13.
— Prez. Rooseveltas paskelbė,
kad iš medvilnės audėklų dra-
bužių gaminimo fabrikuose
įvedamas 36 valandų savaitės
darbas su nekeičiamu darbi-
ninkams atlyginimu.

Ikišiol dirbta 40 valandų.
Fabrikantai protestavo prieš
šią atmainą. Sakė, kad tas
pakenks pramonei. Bet pre-
zidentas rado, kad dėl to pra-
monė nenukentės.

GAUNA NAUJĄ DARBĄ

Pranešta, kad Chicagos uni-
versiteto prezidentas R. M.
Hutchins, 35 m. amž., kvi-
čiamas į Washingtoną. Prez.
Rooseveltas jam duoda po-
ciją naujosios santvarkos ad-
ministracijoje.

SOLOVEIKAS VIETOJ ROZENBAUMO

KAUNAS. — Vieton iše-
nančio į pensiją mūsų gene-
ralinio konsulo Palestinoje
dr. Rozenbaumo, numatomas
buvęs ministeris žydų reika-
lams dr. Soloveičikas.

KALINIŲ PASIKEITIMAS LIETUVOS SU LENKIJA ATIDĖTAS

LENKAI NENORI TO KLAUSIMO SVARSTYTI

KAUNAS. — Šį pavasarį
Lietuvos Raudonasis Kryžius,
tarpininkaujant Tarptauti-
niam Raud. Kryžiui, jau bu-
vo susitaręs su lenkais dėl po-
litinių kalinių pasikeitimo.
Bet po kiek laiko lenkai pa-
reikalavo papildomo lenkų
kalinių sąrašo, o vėliau ir vi-
sai atsisakė šį klausimą svar-
styti. Tokiu būdu, politinių
kalinių pasikeitimas su Len-
kija atidėtas neribotam lai-
kui.

TERORISTŲ LIZDAS VENGRIJOJE

PARYŽIUS, spal. 13. —
Prancūzijos policija sakosi,
kad vienas iš dviejų areštuo-
tų įtariamų teroristų jau iš-
pažino buvęs dalyviu Jugosla-
vijos karaliaus Aleksandro
nužudyme. Šis teroristas yra
Jaroslavas Novak alias Vro-
nomir Pospisil.

Anot jo išpažinimo, karalių
nužudyti sąkalbis padarytas
Vengrijoje, arti Jugoslavijos
sienos. Dalyviais yra jis ir
keturi kiti vyrai. Jie pasiskir-
stė darbas. Vieni nusprendė
veikti Mersaillese, o kiti —
Paryžiuje. Jiems visiems va-
dovavęs dr. Ante Pavelich,
kroatų tautininkų sąjūdžio va-
das, gyvenęs Paryžiuje.

Policija sužinojusi, kad są-
kalbų dalyvavus ir viena kaž-
kokia jauna moteriškė, kuri
pristačius teroristams ginklų
ir pinigų.

Policija nepasitenkina tais
daviniais. Ieško daugiau są-
kalbininkų. Jai labiausia rūpi
nustatyti aktualaus žudiko
Petru Kalemene tikrąjį vardą
ir jo kilmę.

JAPONŲ DELEGACIJA Į KAUNĄ

KAUNAS. — Greitu laiku
į Pabaltės kraštus, tame skai-
čiuje ir į Lietuvą, atvyksta
japonų prekybos delegacija iš
20 žmonių, kuri važinėja po
visas šalis, tvarkydama Japo-
nijos prekybos reikalus.

LIETUVIŲ VERSLUI REM- TI FONDAS

KAUNAS. — Lietuvos ver-
slininkų sąjungos centro val-
dyba nutarė steigti lietuvių
verslui remti fondą. Iš jo bus
duodamos pašalpos ir pasko-
los lietuviams amatininkams
ir kitiems lietuviams versli-
ninkams, atsidūrusiems sunk-
ioje padėtyje. Fondą nu-
matoma sudaryti nemažą.

LIETUVOS LAKUNAI SKRIS Į P. AMERIKA

Per spaudą jie prašo visuome- nės susidomėjimo

NUŽUDYTA SENYVA MOTERIŠKĖ

Namuose, 2120 W. 18 place,
penktadienį vakare ra-
sta nužudyta Mrs. Anna Sol-
dat, 67 m. amž. našlė. Nužū-
dytos moteriškės sūnus poli-
cijos leit. Robert Soldat, Ber-
wyne, žmogžudystėje įtarė sa-
vo brolio Viktoro, ristikio, sū-
nų, Jamesą Soldat, 18 m.
amž.

Jis tuoj areštuotas ir pri-
sipažino policijai, išduoda-
mas du savo sėbrus, Franką
Skowronski, 17 m. amž., ir
John Machiewski, 19 m. amž.,
Abudu sumiti.

Anūkas policijai išpažino,
kad jis su anais dviem savo
sėbrais senai planavo apiplė-
šti močiutę ir penktadienį pa-
vakarę jie visi trys įvykdė
savo planą. Mrs. Soldat už-
pulta ir rankšluosčių pa-
smaugta, kada ji naminie ra-
miai kalbėjo rožančių.

Piktadariai išgriozdė visus
kampus ir rado vos 32 dol.,
kuriuos pasidalijo. Tikėtasi
rasti daugiau pinigų.

Jaunojo piktadarijo tėvas ri-
stikas yra išvykęs į Omaha,
Neb., kur pakviestas į risti-
nes.

IŠVISO ŽUVO 6 ASMENYS

PARYŽIUS, spal. 13. —
Ryšium su Jugoslavijos kara-
liaus nužudymu žuvo 6 asme-
nys. Trys iš jų pirmutiniai
yra: karalius, ministeris Bar-
thou ir pats žudikas. Iš su-
žeistųjų mirė: vienas polici-
ninkas ir dvi moteriškės. Kiti
sužeistieji sveiksta.

DARBO TEISMO PRO- JEKTAS

KAUNAS. — Vidaus reika-
lų ministerija parengė istaty-
mo projektą įsteigti darbo
teismą, kuris spręstų konflik-
tus tarp darbininkų ir darb-
davių. Į šį teismą pirminin-
ku numatomas teisininkas, o
nariais vyriausiasis darbo in-
spektorius, vietos darbo in-
spektorius ir po du atstovus
nuo darbininkų ir darbdavių.

TURKAI PRIEŠ ŽYDUS

ISTANBULAS, Turkija,
spal. 12. — Turkų vyriausybė
paskelbė, kad žydų zionistų
visokia veikla Turkijoje yra
neteisėta ir policija pradėjo
pulti zionistų veikimo būklės.
Suimta eilė žydų veikėjų.

KAUNAS. — Du mūsų la-
kūnai, — ats. av. leitenantai
Lisaukas ir Adomavičius yra
sumanę skristi iš Kauno į Pie-
tų Ameriką. Tuo reikalu šio-
mis dienomis jie kreipėsi per
spaudą į mūsų visuomenę,
kviesdami organizacijas susi-
domėti šiuo kultūrišku ir pa-
triotišku sumanymu.

Numatomas skridimas susi-
dės iš trijų atskirų etapų. Pir-
masis Kaunas — St. Louis
(Senegalijoje) susideda iš 6000
km. Palankiomis sąlygomis
jį galima įvykdyti per 6 — 8
dienes; antrasis etapas — At-
lantas — 3160 km. Jį per-
skristi patogiausiu sausio —
balandžio mėn. laikotarpy. Vi-
są kelionę per Atlantiką ga-
lima atlikti per 12 — 14 va-
landų. Likusis trečias etapas
— Pietų Amerikoje apims lie-
tuviškų kolonijų lankymą.

ŠAUKIAMAS LIET. VER- SLININKŲ KONGRESAS

ŠIAULIAI. — Lietuvių
verslininkų centro valdybos
posėdyje, kuriame nutarta lap-
kričio 25 d. Šiauliuose sušauk-
ti naują visos Lietuvos lietu-
vių prekybininkų, pramonin-
kų ir amatninkų kongresą.
Be to, nutarta spalio 20 d.
Kaune sušaukti nepaprastą
lietuvių prekybininkų ir amat-
ninkų sąjungos skyrių pirmi-
ninkų suvažiavimą.

IMTA RŪPINTIS KATALI- KŲ UNIVERSITETU

KAUNAS. — Katalikų vei-
kimo centras vėl pradėjo akty-
viau rūpintis katalikų univer-
siteto įsteigimu. Dabar rūpi-
namasi pakeisti pirmiau pa-
ruošta to universiteto statutą.
KVC tikisi universitetą atida-
ryti nuo Naujų Metų.

KIEKVIENAS ATSAKIN- GAS UŽ SAVO DARBĄ

KAUNAS. — Kauno mie-
sto burmistras p. Merkys iš-
leido Kauno savivaldybės tar-
nautojams įsakymą, kuriame
nustato kiekvieno tarnautojo
teises, pareigas ir atsakomybę.
Skyrių ar dalių vedėjai bus
atsakingi už tarnautojų darbą.
Pasiteisinimų nebus. Tarnau-
tojai turės rimčiau susirūpin-
ti savo pareigom, turės gerbi-
ti interesus. Nusikaltę bus
baudžiami papaliku, pinigine
bando banga ligi 100 lt. ir pašali-
nami iš tarnybos. Sąžiningi,
dabūsūs, taupūs — gaus pre-
mijas.

"DRAUGAS"

Metinė kasdien. Mokyklos mokymais. **NUMERATŲ KAINA:** J. Amerikos Valstybės: \$6.00. Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00. Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse: Motams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00. **REKLAMA:** Kainos priimamos pagal laisvą. Reklamoms ir korespondencijoms rašyti negalima. Reklamai padaryti ir nepriimami tam tikrais laikais.

Spausdinti pirmą — nuo 11:00 iki 12:00 val.

Reklamai sekantys dienai priimami iki 5 val. popiet.

"DRAUGAS"

WTHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday.
SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
REKLAMA: One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.

Spausdinti pirmą — nuo 11:00 iki 12:00 val.
Reklamai sekantys dienai priimami iki 5 val. popiet.

Reklamai sekantys dienai priimami iki 5 val. popiet.

DIENOS KLAUSIMAI

MŪSŲ KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS

Mūsų kunigai vaidina svarbų vaidmenį tik religiniu, bet ir tautiniu žvilgsniu. Labai daug prisidėjo prie tautos atbudimo darbo ir iškovojo jai nepriklausomybę. Mūsų kunigai dirbo visur — spaudoje, mokyklose, kooperatyvuose. Jų darbas buvo įvairiausias. Kada kitų profesijų žmonės beveik negalima buvo gyventi Lietuvoje, mūsų kunigai laikais, kunigai ten dirbo, dirbo ir sėkmingai žadino tautą iš miego, ją švietė ir kultūrino. Atsirado Vaitai, Baranaukai, Dambrauskai, Maiorai, Matulevičiai, Tumai, Būčiai ir visa eilė garbingųjų dvasininkų, kurių nuopelnai tautai yra neįkainojamai dideli.

Tas pats ir Amerikos lietuvių gyvenime. Ir čia kunigai užėmė pirmas vietas visuomeniniuose darbuose. Jie organizavo parapijas ir prie jų mokyklas, o laikraščius, vadovavo organizacijoms ir sąjoms. Ačiū jų pasidarbavimui, lietuvių tautiškai gyvi. Kunigų tarpe turime vyrų, kurių nuopelnai ne tik išsivijai, bet visai mūsų tautai yra dideli.

Kunigams iš lietuvių tautinio veikimo negalima pasitraukti. Jų vaidmuo kaip tautos, kaip ir tebėra svarbus. Netenka abejoti, kad ateityje jis bus dar svarbesnis. Nuo kunigų nusistatymo ir veikimo daug pareis lietuvių tautinis likimas šiame krašte.

I Amerikos lietuvių parapijų darbe ir jų visuomeninį judėjimą kasmet daugiau ir daugiau jaunų, Amerikoje angliškų ir čia mokslus įsitaisiusių kunigų. Gal nekilysime pasakydami, kad lietuvių parapijų tautiškumas daug pareis nuo jaunųjų kunigų nusistatymo ir veikimo, nes netrukus parapijų vairs pateks į jų rankas. Tai, jų rankose yra lietuvių tautinis likimas Amerikoje. Reikia tikėtis, kad lietuvių parapijų vairs, kaip ir Amerikos lietuvių parapijų, iš visų savo jėgų palaikyti šio krašto lietuvių ne tik tautiškai, bet ir tautiškai sveikais.

Kurojantieji Dieviai ir Pasaulinė Komunistų Propaganda

Parašė vysk. M. d'Herbigny, Pontifikalinės Komisijos "Pro Russia" pirmininkas

Vertė Jonas Labanauškas

(Tęsinys)

Neseniai po kelis jaunus inteligentus buvo surinkta iš visų šalių, kad Maskvos specialiosiose institucijose, ypač antireliginės seminarijose, jie galėtų atlikti dviejų ar trijų metų stažą. Dabar dangelyje Europos kraštuose propagandistų formavimas yra atliekamas vietoj, bet labiausiai yra sutelkiamas būsimųjų Azijos, Australijos ir Pietų Amerikos propagandistų rekrutavimas. Aš pats mačiau Maskvoje 1925 ir 1926 m. jaunųjų komunistų, Japonijos ir Indijos. Jie pa-

Ar taip bus ar ne, tas daug pareis nuo senesniųjų kunigų duodamo pavyzdžio ir visuomenės vadų. Jei sugebėsime jį uždegti tautiškai entuziazmu dirbti tą darbą, kuris buvo dirbamas jų pirmtakų, jie bus lietuvių dvasios palaikytojai ir lietuviškojo veikimo judintojai bei vadai, jei ne — tuo žvilgsniu iš jų daug ko nelaukime.

Rytoj įvyksta Kunigų Vienybės seimas Marianopolio Kolegijoje, Thompson, Conn. Mes neabejojame, kad ten bus svarstoma mūsų vieningo veikimo klausimai ir jauniosios kunigų kartos pareigos bei ant jų pečių dedamoji atsakomybė išlaikyti šio krašto lietuvių jaunimą tautiškai gyvu. Klausimas yra labai svarbus ir, reikia laukti, jis bus pasekmingai išrištas.

Svarstant šį svarbų reikalą, daug padės tas faktas, kad seime dalyvaus J. E. Vyskupas — kankinys T. Matulionis, kuris tiek daug yra kentėjęs dėl mūsų šventojo tikėjimo ir drauge dėl savo tautybės. Jo iškentėtos valandos bausimose bolševikų kalėjimuose ir ištėmimo, ypatingai mūsų jaunąją kunigiją uždegs noru dar didesniu pasiryžimu dirbti Bažnyčios ir tautos darbą.

Seime, be abejonės, kils ir daugiau aktualių mūsų visuomenės klausimų, į kuriuos suvažiavę kunigai duos tinkamus atsakymus. Mūsų Federacija ir visa eilė kitų idėjų organizacijų laukia dar stipresnės kunigų paramos.

Mes nuo savęs nuoširdžiausia sveikiname Kunigų Vienybės seimą ir linkime geriausio pasisekimo jo darbuose.

DĖL VAIKŲ SKYRIAUS

Su šiuo numeriu vėl pradėdame leisti vaikų skyrių, kuris eis kiekvieną pirmadienį. Pirmą tą skyrių vadinsime "Mažųjų Draugų", bet šimtą vardą pakeitėme, nes iš pašto viršininkų pusės buvo trukdymų. Taigi, tas skyrius eis be specialio vardo, tik su pažymėjimu, kad tai yra vaikų skyrius ir antroji "Draugo" dalis. Tekniskos sumetimais ir skyriaus formatą, kaip matote, pakeitėme.

Vaikų skyrių vėl įvedame, nes jaučiame, kad jis yra labai reikalingas. Jei priaugančios kartos neišmoks skaityti lietuviškai, spauda, neilgas bus mūsų spaudos gyvavimas šiame krašte. O kuomet savos spaudos neteksim, ir lietuvių tautiniam veikimui reikės pastatyti kryžius.

Mes pasitikime, kad mokytojai, mokytojos ir tėvai padės "Vaikų skyrių" padaryti gyvu, įdomiu, mėgiamu ir padės jį išplatinti mūsų jaunųjų skaitytojų tarpe. Taigi, prašome stoti mums į talką.

Musolini pareiškė, kad fašizmas valdys pasaulį per visą šimtmetį. Bet, mums rodo, pasaulis taip ilgai nesirgs. Netruks šimtmetis, kad pasigydyti ir nuo fašistinės ir nuo bolševistinės ligos. Be to, p. Mussolini per daug teritorijos užima. Kol kas fašizmas visose pasaulio dar nevaldo.

rengė tuos įvykius, kurie nuo 1927 m. žymi tose šalyse komunistų pažangą. Kinijoje Ing — tai pirmas pataikęs sovietiškojo terorizmo metodus Hai — Fong ir Lon — Fong srityse, paskui tuojau juos išplėtė į visas Kantonų sritis, nes jis tada turėjo tik 40,000 žmonių ir 3,000 šautuvų; šiandien, po daug kruvinių pralaimėjimų, yra septyniolika komunistų dirguojamų kariuomenių, kurios daugiau ar mažiau yra palietusios šeštąją visos Kinijos dalį. Japonijoje buvo "Azijos centras", kuris dirba visose prie Pacifiko prieinančiose šalyse: Indo-Kinijoje, Indijoje, Kinijoje, Korejoje, Formozoje, Filipinuose, J. A. V., Alaskoje, Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Dabar tas "centras" yra perkeltas į Filipinus ir priklauso Sovietų Rusijos delegatams. To "centro" uždavinys yra visur kelti tautinį sąjūdį prieš Europos imperializmą (!) Iš tikrųjų gr. pirmoji eilė jie kovoja prieš misijas, kaip tai rodo Nankino skerdynės, kuriose 1927 m. kovo 24 d. žuvo tėvai Caudide Vanara ir Henrikas Dugont.

Maskva stengiasi sukelti ir Afrikoje

Daugiau kaip du šimtai būsimųjų propagandistų, parinktų iš Afrikos spalvuotųjų tautų, specialiai mokytojų yra mokomi du metus įvairiomis Afrikos kalbomis kaip kovoti su misijonieriais ir kaip nustatyti juoduosius prieš katekizmą. Jiems pagalbą spausdinami antireliginiai ir antieuropeiniai raštai anglų, prancūzų ir vietos kalbomis. Po mano akimis guli 24 brošiūros anglų kalba, kurias yra išleidęs tarptautinis negrų darbininkų sindikatinis komitetas. Jose kaltinama Bažnyčia už europieško imperializmo palaikymą — taigi ją reikia sugriauti kartu su imperializmu.

Baltųjų gyvenamuose kraštuose antireliginės kovos metodai buvo moksliškai precizuoti. Mes pamatysime paskutinius patobulinimus tada, kada kalbėsime apie tų metodų pritaikymą Vokietijoje ir Belgijoje — neapykanta siekia savo kulminacinio punkto teatralinėse antireliginių veikalių vaidinimuose, atliekamuose specialiu trupių mažose salėse. Žiūrėtojai yra taip nutekami, kad jie dalyvauja kartu su aktoriais kryžiaus, šventųjų paveiklų, šventųjų Rašto ar eucharistinių sim-

Lietuvių Mokyklų Ateitis Amerikoje

(Kun. J. Simonaičio referatas, skaitytas Federacijos 24 kongrese)

(Tęsinys) Mes visi atsimename kaip Vyriausis Krašto Tribunolas (The U. S. Supreme Court) išsprendė klausimą, kaip kad užtikrinti parapijinėms mokykloms galimumą dėstyti tikybą bei dora sulig vaikų tėvų ir jų sutikimu. Tuomet ir mūsų mokyklos, tikybės klausime, turi užtikrinti ateitį, kad valdžios nevaržomi galim darbuotis pilniausiai atsiekti savo tikslo.

J. V. valdžia ir lietuvių kalba mokyklose

Oregono valstybės pasikėsinimas prieš parapijines mokyklas buvo lengviau pergalimas todėl, kad išaukė labai stiprią opoziciją tikinčių, o be to jau precedentas buvo priimtas įvykdyti su Nebraskos valstybės pasikėsinimu prieš t. v. tautines mokyklas, kurie įvyko kiek anksčiau. Iš valdžios pusės šis incidentas buvo pavojingesnis mūsų lietuvių mokykloms ir jų atečiai, nes buvo pasikėsinimas uždrausti visai vartoti kitokios kalbos kaip tik anglų. Tada stipri opozicija nebuvo surikiuota, neigi plačiai diskutuojama per spaudą; be to, kadangi buvo kaip sykis pokarinis momentas, kada Amerikoje ėjo stipri amerikizacijos banga su ypatinga neapykanta vokiečių kalbos, tai aplinkybės buvo taip susidariusios, iš kurių tautinės mokyklos negalėjo išsisukti ir turėjo prarasti savo žymę. Taigi tokį svarbų įvykį mūsų mokyklų ateities žvilgsniu reikia plačiau paminėti, nes parodys kad valdžia užtikrina tautinių mokyklų ateitį ir nevaržys jų veikimo bile tik išpildys valstybės Mokslo Departamento reikalavimus.

Krisis Tautinėms mokykloms

1919 m. balandžio 9 d., Nebraskos valstybėje, legislatura išleido sekantį įstatymą:

1. Uždrausta kuriam nors asmeniui dėstyti kurį nors dalyką bile asmeniui kitokia kalba kaip tik išimtinai anglų kalbą; jis negali tai daryti kaip asmuo arba kaip mokytojas.

2. Uždrausta mokinti jokias kitas kalbas, išskyrus vien tik anglų kalbą, kol mokinyš bus atsiekęs ir pasekmingai baigęs aštuntą skyrių.

Šio įstatymo vykdinime, tulas mokytojas Meyeris, kuris dėstė vokiečių kalbos skaitymą Zion parapijinėje (protestantų, greičiaus liutierių) mokykloje, buvo apskustas ir atirasas kaltu Hamiltono Apskritis District teisme, dėl to kad mokino vokiečių kalbos skaitymą dešimties metų vaikučiams, dar nebaisiusio aštunto skyriaus. Valstybės Vyriausiasis Tribunolas (Nebraska Supreme Court) patvirtino šį apkalbinimą.

Vyriausio teismo sprendimas

Tada subruzdavo visa vokiečių visuomenė Amerikoje ir padavė apeliaciją į Aukščiausią Krašto Teismą (U. S. Supreme Court). Tai buvo labai kritinga valanda. Visų tautinių mokyklų apgynimas buvo padėtas ant

svarstyklų, o jas tada atstovavo elementas kuris neperšienai stoji karingame susirėmime su to krašto pajėgomis. Yra Krašto Konstitucijos 14-tas Amendmentas, kuris ateiviams teikia tula "laisvę"; bet kaip tą "laisvę" išaiškinti bei suprasti? Amendmento tekstas:

"Visi asmenys, gimę ar natūralizuoti Jungt. Vals., ir pasidavę jos globai, yra Jungt. Vals. piliečiai ir tos valstybės, kurioje gyvena. Nevalia jokiai valstybei išeisti arba įvykdyti jokią įstatymą, kuris susiaurintų privilegijas arba neliečiamybės prigulines Jungt. Vals. piliečiams; neigi gali jokia valstybė atimti asmeniui jo gyvybę, liuosybę, ar savastį, be teismo procedūros; neigi užginti jokiai asmeniui savo ribose įstatymų užtarymą."

Rezultate, vienok, Krašto Vyriausiasis Teismas išteisino mokytoją Meyerį, atmetė visų kitų instancių nusprendimus ir tuomet užtikrino visų tautinių mokyklų ateitį Amerikoje.

Sprendimo Aktas

Šios bilos sprendimą skelbė Teisėjas Mr. Reynolds. Kai kuriuos sakinius cituoju, kurie nušviečia mūsų mokyklų padėtį kalbos žvilgsniu ir parodo kaip teismas žiūri į šį klausimą:

"Mūsų problema yra ar (Nebraskos) įstatymas įžeidžia laisvę garantuotą gynybą 14-tu amendmentu. Nustatytas mokslas yra kad negalima varžyti šią laisvę visuomenės gerovės apgynimo pretekstu saivališku legislatūros veikimu. Amerika visuomet laikė mokslo ir jo įgyjimą kaip svarbiausius reikšmės, kuris turi būti rūpestingai keliamas. Yra tai prigimties tėvų pareiga suteikti savo vaikams mokslą atitinkantį jų luomui gyvenime. Neigi galime skaityti žinojimą vokiečių kalbos kenksmingu; priešingai, ligi šiol ji buvo laikoma bendrai kaip naudinga ir pageidautina. Amendmento suteikta laisvė, mūsų sprendimu, duoda teisę mokytojui mokytojai šiuo būdu, o tėvams teisę jį pasamdyti jų vaikus taip mokinti. Aišku, kad čia (Neb.) legislatura pamėgino medžiaginiai sutrukditi moderninių kalbų mokytojus, už kirsti progą mokiniams atsiekti mokslo, ir suvaržyti tėvų teises, kad jie galėtų nustatyti mokslo būdą jų vaikams. Jie konstatuoja: 'Anglų kalba turi ir turėtų būti motiniškas liežuvis visų vaikų auklėjamų valstybėje'. Krašto-gi Konstitucija globoja visus tuos, kurie kalba svetima kalba lygiai kaip ir tuos, kurie gema su anglų kalba. Nors ir būtų labai naudinga dalyku kad visi tobulai suprastų bendrą kalbą, vienok to negalima siekti prievarta ir būdais, kurie priešinosi Konstitucijai. Todėl mes priversti esame prie išvados, kad (Neb.) įstatymas yra saivališkas. Irgi gerai yra žinomas dalykas, kad retai pasiseks gerai kalbą išmokinti, jeigu nebus iš jaunų metų pradėta. Tolimesni žygiai, kurie priešintys šiam nusprendimui yra uždrausti."

LIETUVOS DYDIS IR PADĖTIS

Lietuvos žemės plotas turi su viršum 80,000 kvadratinų kilometrų. Tačiau didelę dalį Lietuvos žemių yra lenkai okupavę. Tai Vilnius ir Vilniaus - Seinų kraštas. Dabartinės Lietuvos vyriausybės valdomos žemės ploto tėra 55,659 kvadratiniai kilometrai, šiame skaičiuje ir autonomiškas Klaipėdos kraštas apima 2,417 kvadratinų kilometrų.

Lietuvos Respublikos sienos susiduria su Latvija, Sovietų Rusija, Lenkija, ir Vokietija. Vakaruose Lietuva prieina Baltijos jūrą, kurios ji valdo arti 100 kilometrų. Nors žemės plotas atžvilgiu Lietuva yra nedidelė valstybė, tačiau Europoje yra dar 13 valstybių mažesnių už Lietuvą. Tai Estija, Danija, Šveicarija, Olandija, Belgija, Albanija, Europos Turkija, Dancigas, Andora, Liuksemburgas, Monako, Lichtenšteinas, ir Latvija.

Šiuo metu nepriklausomoje Lietuvoje yra nepilni 3 milijonai gyventojų. Lietuviai sudaro 84 nuoš. Miestuose gyvena apie 15 nuoš. bendro gyventojų skaičiaus, miesteliuose — 8,3 nuoš. O kaimuose apie 77 nuoš. Kaimuose 91 nuoš. gyventojų yra lietuviai, gi miestuose lietuvių sudaro tik 57 nuoš. Gyventojų skaičius atžvilgiu Lietuva didesnė už kitas 11 Europos valstybių, tarp kitų ir už savo artimiausius kaimynus Latviją ir Estiją.

Lietuvoje moterų yra daug daugiau, negu vyrų. Mirimų skaičius neperdidžiausias, nors kaimo sąlygos šiandien sveikatingumo atžvilgiu dar netaip kokios. Kasmet Lietuvoje prianga apie 35,000 gyventojų.

Lietuvos klimatas nėra per daug šaltas, nei per daug šiltas. Vasaromis čia būna apie 20 laipsnių šilumos, o žiemą maždaug tiek pat šalčio. Atmosferos arba vandens kritulių Lietuvoje vidutiniškai iškrinta kasmet apie 6 centimetrus. Saulė per metus vidutiniškai imant Lietuvoje šviečia 1774 valandas. Daugiausiai saulės šviesos gauna liepos mėnuo — 272 val., o mažiausiai (Tęsinys 3 pusl.)

tinis - instrukcija skelbia: "simpatizuojančių Sovietų Rusijai yra kiekvienas, nežinantis jo galutinio politinio nusistatymo, kuris intuicijos ar refleksijos būdu suranda Sovietų Rusijai ką nors įdomaus ir kurio galią bus galima jai panaudoti. Simpatizuojančių komunistų partijai (kai pastebima pažanga) laikomas bet kas, kuris simpatizuoja Sovietų Rusijos atžvilgiu dirbamam darbui ir, dalyvaudamas ar nedalyvaudamas partijos įveikimui ar simpatizuojančių branduolių susirinkimuose, gera valia sutinka su partijos revoliucinėmis idėjomis ir pasiryžta jas vykinti tada, kai tik bus galimybė."

Dėl policijos persekiojimo mūsų partijai trūksta senesnių ir gerai suformuotų elementų. Tat ilgų kovų išvargintiems elementams pakeisti reikia surasti naujų elementų, kurie sugebėtų vartoti propagandą intensyviau ir pasiektų geresnių rezultatų. Reikia, kad mūsų propaganda pasiektų kiekvieną įmonę. Reikia, kad gyventojai ar raštu mūsų akcija būtų varoma visuose darbininkų ir ūkininkų centruose."

(Daugiau bus)

Povandeniniai Akmenys

(Draugą nelaimėje pažinsi)

Kaip gražiamie piešinyje, ryškiai žydras dangus žavi mane siela savo linijomis, kuriomis vingiuotai skiriasi nuo sapniškų gulbių baltumą turinčių debesų. Aš stoviu ant aukštos kopos ir iš vienos pusės guli prie mano kojų žalsva jūra, o iš kitos — mėlynuoja įlanka, o už jos — senovės pasakiškomis svajonėmis atsiduoda — miškai... Vėjelis, zefyro parėdais apsirėdęs, tik retai kuomet pabrūkia savo sklandytuvu per po manimi susirietusios įlankos paviršių, — mat, jis čia sklando, (kaip ir žmonės, kurių įlankos mokytas netoli nuo čia yra). Ir iš jūros pusės, ir iš įlankos — ramu, tylu ir šviesu, tik spalvos — žalsva ir mėlyna — teardo tą tylą ir ramybę. Bet nuo tokio trukdymo sieloje tik gera.

Ir štai, aš galvoju.

Ir jūroje, kuri dabar žalsva, ir įlankoje, kuri mėlyna, matau vienodai lygų, gražų pa-

vis labiau ir labiau, balti jaunų bangų dantukai tebuvo vienintėlė balta spalva ant jų kūno. Bet tai jau nebuvo dangaus debesėlio baltumas, parąskintas žydrybės fone. Tai jau buvo piktumo baltumas — kaip ir putos iš įnirusių nasrų.

Ir, štai, tuodu plotai, kurie abu dvelkė man į sielą ramybės, dabar palengva ėmė keistis ir rodyti man savo atvirumą, savo gelmes — tai, kas po jų paviršiumi buvo. Jūra palaipsniui įpyko, įtužo ir didžiausiais baltais nuo putų nasrais taškė vieną mano pakoję šoną, o įlanka bangavo — taip, bet jos bangavimas buvo nelyginant gero žmogaus jaudinimasis, kad jis piktas likimas istumia į skausmo letenas. O vėjas pūtė taip, kad turėjo banguoti vienodai ir jūrą ir įlanką. Ir, bangų aukštumu, vienodai vėjas save ir reikšė. Tik jūra rodė daug tulžies, leisdama daugybę įtužimo putų, o įlankoje ėjo vien jaudinimosi bangotė...

Kodėl taip? Kodėl pirma abu tie milžinai buvo vienodai ramūs ir vienodai žavėjo mano sielą? O gi todėl, kad jūros visame pakrantėje buvo nusėta povandeniu akmenų, — piktų, pavojingų akmenų. O įlanka turėjo malonų mądytojų pakrantį ir neklastingą dugną. Kai šviete saulė ir gražino vieną iš tų milžinų žalsvąją spalvą, ir kito mėlynąją, man

— iš aukštybės — atrodė vienodai gražūs abu tie plotai, abu jie žavėjo ramybės ištroškusią sielą. O kaip pakilo audra, tie plotai parodė tikrąjį savo veidą, parodė, kad jie turi viduje, kuo jie tave sutiktų, jiems atsidavus...

Taip ir draugą nelaimėje tepažinsi. Kai švies saulė ir visa kas bus gera ir malonu, tau, gal būt, vienodai trauks širdį ir mėlynos akys, ir anos juodos kasos, bet kai likimas suteiks progos, atsinešdamas audrą, pasirodys tavo draugui, tuomet tu tikrai pamatysi, kas tau yra draugu — kas banguos nuo atėjusios audros tik kaip jaudinamas geras atsidavęs žmogus, ir kas parodys savo pavojingus povandeninius akmenis — savo piktumą ir esmėje nedraugiškumą.

ŠLUOTKOTIS

Drožia Leonas Lievša

Paprastai, šluotkotis stovi kertėje. Niekas jo nejudina, nebent šeiminiškai kai prisieina grindis šluoti, arba apsiginti nuo negeistino svečio, kai į namus užsina.

Krautuvėse tuojau bus pardavinėjamos popierinės kepurės su raganos, jojančios ant šluotkočio paveikslu. Vaikams tai ženklas, jog "halloween" arti. Ir šiaip jau įvairiais reikalais žmonės vartoja šluotkočius.

Noriu pagirti vieną labai įdomų ir seniai reikalingą skyrių, kuris jau kelintus mėnuos eina dienraštyje "Drauge". E. su girdėjęs dangelių žmonių skundžiantis, jog lietuvių kalboje nėra žinių apie muziką, o ypatingai apie operas.

Štai, Stulga, tartum žinodamas mūsų norus, pradėjo dėsyt gyvenimus senųjų muzikų. Pasidarė įdomus skyrius. Ir antgalvis tinkamas "Is muzikos srities".

Veikalų apie muziką mes turime, bet tokių, trumpai ir straipsnių sutrauktų, žinūčių, greičiausiai, ne. Dėl to būtų gera, kad Stulga patiektų "Draugo" skaitytojams dau-

Nervuotas — Susierzinęs?
Štai Greita Pagelba

Kam būti nervuotam ar susierzinamam? NUGA-TONE suteikia greitą pagelbą. Tai yra tiesus nervų tinklų tonikas ir veikia akstinu visai nervų sistemai. Nervingumas daro žmones erzais ir nemaloniais. Suvaldykite savo nervus su NUGA-TONE ir greitai užmiršit bėdas. NUGA-TONE neturi prasto skonio. Jis yra plokštelė formoje ir lengvas priimti. Paimkit visą mėnesio trys mėnesiai už vieną dozę. Jis rezultatai nepatenkina, įsų pinigai bus sugrąžinti. Parduoda ir garantuoja visi aptiekos. Neatidėliokit — gaukit bonką šiandien. Venkit pamainų. Reikalaukit tikro NUGA-TONE. Nuo užkietėjimo imkit NUGA-SOL — idealų liuosuteja vidurių 25c ir 50c.

LIETUVOS DYDIS IR PADĖTIS

(Tęsinys nuo 2 pusl.)

siai sausio mėnuo — 40 valandų.

Lietuvos rubežiai jau galutinai nustatyti su Latvija ir Vokietija. Su Lenkija rubežių nustatymo klausimo dabar negali būti, nes lenkai turi pagrėbė trečdalį Lietuvos žemių.

Lietuvos gyventojų natūralinis judėjimas yra įvairus. Aukščiausiai emigruoja žydai: Palestina ir rusai į Pietų Ameriką ir Afriką. Lietuvon taip pat labai mažai atvyksta svetimšalių, nes svetimšaliams išskyrant Amerikos ir kitų kraštų lietuvių, labai suvaržytas darbo gavimas. Tst.

LIETUVIAI DAKTARAI: AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI:

DR. P. ATKOCIŪNAS

DENTISTAS
1446 SO. 38th ST., CHICAGO, ILL.
Utar. Ketr. ir Pėta. 10-12 val.
6447 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Pėta. Sėd. ir Subat. 9-12 val.

Dianoms Tel. LAFayette 5708
Naktimis Tel. CANal 0402

DR. A. J. JAVOIS

Office: 2643 W. 47th Street
Val. 2 iki 5 popiet, 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutartį

Office Tel. REPUBLIC 7094
Res. Tel. GROVELL 0617
7017 S. FAIRFIELD AVE.

DR. J. J. SIMONAITIS

2489 W. MARQUETTE ROAD
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val. 2-4 ir 7-9 vak. Ketr. 8-12 ryto
Nedėliomis pagal sutartį

Tel. CANal 6122

DR. G. I. BLOŽIS

DENTISTAS
2201 W. Cermak Road
(Kampas Leavitt St.)

Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto
Nuo 1 iki 3 vakaro
Sėdimoj pagal sutartį

Tel. CANal 6123

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road

Valandos 1-5 ir 7-8 vak.
Sėdimoj ir Nedėliomis pagal sutartį

REZIDENCIJA

6631 S. California Ave.

Telefonas REPUBLIC 7088

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 ARCHER AVE.

Office valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak.
Residencijos Office: 2096 W. 69th St.
Valandos: 10-12 ir 1-3 val. vak.
Sėdimoj ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Tel. VIRGINIA 0638

Office val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Nedėliomis pagal sutartį

Tel. Office BOULEVARD 5813-14

Res. VICTORY 2349

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 W. 35th Street

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 SOUTH HALSTED STREET

Residencija 6600 So. Artesian Ave.
Valandos: 11 ryto iki 3 popiet
6 iki 8 v. vakaro

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4140 Archer Avenue

Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakaro
Res. 2136 W. 24th St.
Tel. CANal 0402

DR. J. J. KOWARSKAS

PHYSICIAN and SURGEON
2403 W. 63rd St., Chicago

OFFICE HOURS:
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment

DR. STRIKOLIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave.

OFFICE VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutartį

Office telef. BOULEVARD 7820

Namy Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.

Arti 47th Street
Val.: nuo 9 iki 3 vakaro
Sėdimoj pagal sutartį

DR. J. RUSSELL

Lietuviai Chirurgas ir Gydytojas
2515 WEST 69th ST.
Of. ir Rez. Tel. HEMLOCK 6141

Valandos:
2-4 popiet; nuo 6-8 vakarais

DR. SUSANA A. SLAKIS

MOTERŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
6900 SOUTH HALSTED ST.

Valandos: 1 iki 4 po pietų, 7 iki 8 vak.
Ketr. ir Pėta.

DR. A. RACKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-SPINDULIAI
3051 West 43rd Str.

(Prie Archer Ave. netoli Kedzie)
Valandos: nuo 2 iki 5 val. vakaro
Sėdimoj ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. V. E. SIEDLINSKIS

DENTISTAS
GAS X-RAY
4143 ARCHER AVENUE
Kampas Francisco Ave.

DR. VAITUSE OPT.

LIETUVIŲ
OPTOMETRICALLY AKIŲ
SPECIALISTAS

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skausmams, svajimo akių apėmimo, nervuotumo, skaudimo akių karsų, alinimo trumparegystės ir toliaregystės. Pritaikoma teisingai akiniai. Visuose atvečiuose egzaminavimas daromas su elektros, parodantis mažiausias klaidas. Specialie atvečiuose atkreipiamas mokymosi vaktas. Kveivos akys atstatomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioj nuo 10 iki 12. Daugely atvečių akys atstatomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 SO. ASHLAND AVE.

Phone Boulevard 7589

25 METŲ PRITYRIMO

Pritaikyme akių dėl viso-kių akių. Ekspertas tyrimo akių ir pritaikymo akių.

DR. JOHN SMETANA

OPTOMETRISTAS
1801 S. ASHLAND AVENUE
Platt Bldg., kamp. 18 st.
2 aukštas

Pastebėkit mano iškasas
Valandos nuo 9:30 ryto iki 12 v. Popiet nuo 1:30 iki 8:00 val. vakaro. Nedėliomis nėra skirtų valandų. Room 8.

Phone Canal 0523

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Idirbėjai nuolatiniu būdu Paminklus ir Grabinius

Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoj

Suvis 50 metų prityrime

Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigų

Mes stikome darbe švelniai ir greitai Chicagoj Lietuvių

527 N. WESTERN AVE.
Arti Grand Ave.

Telefonas SEEley 6103
Chicago, Illinois

Yards 1741-1742

Laidojam pigiau negu kiti

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
Moderniška Kopyčia ir Vargonai Dykai

J. F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius per 30 Metų
4605-07 So. Hermitage Avenue

giau žinių iš muzikos srities. Skaitytojai bus jam dėkingi.

Rytuose Connecticut valst. randasi miestelis Bristol. Ten lietuviškas jaunimas subruzdavo rimtą darbą. Neturėdami lietuviškos bažnyčios ir lietuvių kunigo, patys susiję nutarė mokytis lietuviškos kalbos. Bet ten, kur yra po kelis kunigus ir didelės bažnyčios, ten net organizacijų skyrių nenori sukurti. Skaudi tiesa.

Ir vėl pasirodė mažųjų "Draugų". Taigi, grįžo iš ilgų, ir dar mėnesį pailgintų, atosto-

gy. Gal kai kurie buvo jau visiškai jį užmirę. Štai, lyg yla iš maišo, susyk pasirodė laikraštukas. Vaikučiai, ilgai laukę, giliai atsidus ir kaip pirmadienis laukė savo savaitraščio.

Kun. A. Petrausko, M. I. O.

Pracities Pabyros

Atsiminimai iš 1905 — 1914 pergyventų laikų
I dalis pusl. 95
II dalis pusl. 192
Už ABIDVI DALIS 25c.
Prisiuntimui 5c.
"DRAUGAS" PUB. CO.,

ĮVAIRŲS DAKTARAI:

DR. CHARLES SEGAL

OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandų dieną.

Telefonas MIDway 4800

DR. A. R. McGRADIE

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
7850 So. Halsted Street
ROOM 210
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakaro

Office Tel. CALumet 6993
Res. Tel. DRExel 9191

DR. A. A. ROTH

Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų

Ofisas 3102 So. Halsted St.
Kampas 31st Street
Valandos: 2-4 popiet, 7-9 val. vak.
Nedėliomis ir šventadieniais 10-12

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 SO. ASHLAND AVE.
Tel. YARds 0994

Rez.: Tel. PLaza 2400
Valandos:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

ROSELLI BROTHERS, INC., PAMINKLŲ DIRBĖJAI

Specialistai šikalinę ir išdirbti-
me visokių rūšių paminklų ir gra-
binių.

Mūsų šeimyna specializuoja šla-
me darbe per šešias kartas.

Veskite paminklų reikalus tie-
siai su pašais išdirbėjais.

MOUNT CARMEL KAPINĖS

Vienos blokas 1 rytus nuo
didžiųjų vartų

HILLSIDE, ILLINOIS

Trys telefonai:
Res. PENSACOLA 9011
BELMONT 3485
Office: HILLSIDE 3565
Vincent Roselli, secr.

GRABORIAI:

LACHAWICH IR SŌNOS

LIETUVIAI GRABORIAI
Patarnauja laidotuvių kuopigiams
Reikalingi maldinai atšaukti, o mano
darbu būsite užgandinti

Tel. CANal 3515 arba 3516
2314 W. 23rd Pl., Chicago

1439 S. 49th St. Cicero, Ill.
Tel. CICEro 0225

J. Lilevicius

Graborius ir Balsmuotojas
Patarnauja Chica-
goje ir apylinkėse.

Didelė ir graži
Kopyčia dykal
4092 Archer Ave.

I. J. ZOLP

GRABORIUS IR LAIDOTUVIŲ
VEDĖJAS
1646 West 46th Street
Tel. BOULEVARD 5205-5415

JUOZAPAS EUDEIKIS IR TĖVAS

Jeigu norite dailumo
ir nebrangumo laido-
tuvėse... Pašaukite...

REPUBLIC 8340

5340 So. Kedzie Ave.
(Neturime sąryšių su firma
tuo pačiu vardu)

STANLEY P. MAZEIKA

GRABORIUS
Turis automobilius visokiems
reikalams. Kaina prieinama.

3319 Litanica Avenue
Chicago, Ill.

ANTANAS PETKUS

GRABORIUS
Kopyčia dykal

1410 SO. 49th COURT
Cicero, Illinois

Phone Cicero 2109

A. MASALSKIS

GRABORIUS
3307 Litanica Ave.
Tel. Boulevard 4139

SIMON M. SKUDAS

GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnavimas geras ir nebrangus

718 West 18th Street
Telefonas MONroe 3377

J. F. RADZIUS

Inc.
LIETUVIŲ GRABORIUS
Palaidoja už \$25.00 ir aukščiau
Moderniška kopyčia dykal
665 W. 18th St. Tel. CANal 6176
Chicago, Ill.

VIETINĖS ŽINIOS

KUN. MILUKAS GRAŽIAI PAGERBTAS

PATAISYMAS

Brighton Park. — Kun. A. Milukas, aušrininkas ir bendradarbis Lietuvos patriarko dr. Basanavičiaus ir kitų Lietuvos kultūros skleidėjų, peritą ketvirtadienį entuziastiškai tapo žmonių priimtas, kai atsilankė į parapijos salę 3 val. vakare.

Kun. Milukui įėjus į salę, parapijos choro mergaičių oktetas padainavo Lietuvai, tėvynei mūsų ir dvi liaudies dainas: "Aš už marių žiemavojau" ir "Augino močiutė". Akompanavo varg. Juostas Kudirka.

Išginę kalbą apie kun. A. Miluko nuopelnus literatūroje tarp amerikiečių lietuvių pasakė vakaro vedėjas Stasys Pieza.

Kiti kalbėtojai buvo klebonas kun. A. Briška, kun. A. Valančius, dr. Al. M. Račkus ir K. Baltramaitis iš Elizabeth, N. J.

Programą pajavirino varg. Justas Kudirka, kuris vyksiai padainavo Sasnansko "Kur bakūžė samanota" ir Vanagaičio "Tris dienas, tris naktis". Akompanavo J. Brazaitis, varg. Aušros Vartų parapijos.

Kun. Milukas vakaro vedėjo tapo perstatytas deklamacijos iš "Jaunoji Lietuva" (Maironio), kurioje jis yra paminėtas, įamžintas.

Kun. Miluko paskaita buvo apie "Aušrą" ir aušrininkus. Kalbėjo ir apie savo ruošiamą spaudai knygą, prašydamas kooperacijos.

Baigus paskaitą, Pieza padainavo keletą eilėraščių iš "Aušros".

Vakaras baigtas visiems atsisojus ir sudainavus Lietuvos himną.

Rap.

Bridgeport. — "Draugo" num. tilpusioj korespondencijoje, 8 d. spalio apie vakarietę Julei Pukelienei pagerbti praleista P. Jenčauskaitė, 1 sk. išdėtinė, kuri per daug metų darbuojas. Ji daugiausiai pasidarbavo surengime vakarietės ir sykiu su A. Overiene šeiminkavo.

Užtylėta ir grab. S. Maželka, kuris aukėjo, gel. Lovickas, kuris aukėjo visas gėles tam vakarui.

P. S.

SPORTAS

Lietuvių Golfinkų Sąjunga gyvuoja jau antras metas ir gana turtinga — pinigais ir nariais.

Man teko dar Meno laikuose, arba Menui vadovaujant, dalyvauti keliuose turnamentuose; nebuvo tokio skaitlingo būrelis golfinkų, kaip šimet.

Nors narių užsimokėjusių nėra taip daug, tik 73 nariai, vienok paskutinis turnamentas buvo skaitlingesnis.

Šiais metais sąjunga geriau, tvarkingiau veikė, negu kada pirmiau, nes per vasarą turėjo keletą turnamentų savo specializavimo kurse — aikštė, būtent Twineagles County Club.

Vienas turnamentas, kuris tęsė net per du numerius, tai buvo už prezidento trofėją; jos laimėtoju buvo mūsų jaunas narys Z. Pošulp, tai yra sūnus biznierių — W. C. Pošulp, gyv. 6600 So. Francisco ave.

Dėka rengimo komisijos, šimet paskutinis — galutinis turnamentas įvyko gana anksti, negu pirmiau būdavo. To kiū būdu daug turėjome golfinkų, kadangi buvo palankus oras, kas ir sutraukė golfo mėgėjus ne vien iš Chicago, bet ir iš tolimesnių miestelių, būtent, Evanston, Waukegan ir k.

Baigus lošimą, turėjome vakarietę, Bevakarieniaujant buvo išdalintos dovanos laimėtojams. Tarpe laimėtojų, buvo sekantieji: pirmą dovaną laimėjo vėl mūsų jaunas narys Z. Pošulp, antrą — laimėjo jo "papa" N. C. Pošulp, kuris yra vienas iš senesniųjų golfinkų. Reiškia, "papa" su sūnum parsinešė po didžiąsias ir gražiausias "puodą", kokio dar iki šiol lietuviai neturėjo.

Bet tai niekas. Jei sveiki gyvensime, kita metų daugiau praktikuosime ir, gal, pasiseks kaip nors atimti iš Pošulpų gražias trofėjas.

Iš moterų laimėtojomis buvo: M. Bloženė, Vezelienė ir Millerienė. Turime ir daugiau laimėtojų, nes vienas iš keturių lošėjų gavo dovaną. Per daug užimtų vietos visas išvardinti.

Vardu Sąjungos ačiuoj visiem laikraščiams už dėjamą korespondenciją apie golfinkus. Tikiu, kad mūsų laikraščiai ir toliau remis Sąjungos darbuotę, nes šios Sąjungos tikslas yra vien sportas, pasiilksninimas ir draugiškumas.

Beje, turėjome ir programą. Buvo daug kalbėtojų ir daininkų. Kai kurias ir aš pažįstu, k. a. Mileriūtė iš Evanston, puikiai pianu paskambino, taipgi visoms dainininkėms akompanavo. Dainavo kvartetas, bet gaila, kad dainininkų vardų nesužinojau, vos vienas iš keturių pažinau, tai buvo Onytė Jakubaitė iš Brighton Park. Viena dainininkė buvo net iš Waukegan — Al. dona Malela, vaukeganiečio vaistininke J. Malelos dukterė Sąjungos vardu, ačiuoj visiem dalyviams.

Dabar, gerbiamieji nariai, prašomi taisyti laikraštį prašesimą apie Sąjungos susirinkimą.

Dr. G. I. Bicišis,
L. G. S. rašt.

MARGOJO PASAULIO ĮVAIRENYBĖS

Rašo P. J. Vitkus

MIRTIES KLONIS

Taip vadinami Mirties Klonai yra du. Vienas Javos saloje, o kitas J. A. Valstybės.

Javos saloje Mirties Klonis yra nuostabesnis tuomi, kad tenai oras yra taip tirštai prisunkęs angliarūškio gazu, kad žmogus patekęs į tą klonį vos gali išlaikyti vieną minutę. Klonis yra apvalios išvaizdos: pusė mylios pločio; sienos iš abiejų pusių yra apie 35 pėdų aukščio, dugnas kieto akmens, yra ir smėlio. Klonyje neauga nei jokia žolėlė. Dugne matosi tirštai išsklota įvairių gyvulių kaulais, tarpe kurių matosi ir žmonių kaulai.

Daugelis pasakiečių skaitytojai, bei įvairių nuotikių iškotojai mano, kad tame klony tikrai yra deimantų, bei kitokių brangenybių, bet apsilavimai, ir toks drąsuolis, įžengęs į šį pražūtingą klonį, be jokių modernių prietaisų, jau gyvas nebeįsina.

Klonis pasižymi dar ir tuo, kad jame nesimato nei jokio plyšio, bei ugnikalnio gerklės, iš kurių galėtų sunktis taip nuodingas angliarūškio gasas.

Amerikos Mirties Klonis yra panašus į Javos klonį. Bet čia oras nėra taip tirštai prisunkęs angliarūškio gazu. Čia, nors sunku yra žmogui išlaikyti, bet vis gali daugiau laiko išlaikyti gyvas.

Šis Mirties Klonis prasideda Nevada valst. ir baigiasi Kalifornijoje; turi virš 90 mylių ilgio. Kai kuriose vietose yra vandens, bet išgėrus to vandens, nieks nebegyvena. Klonis, sakoma, yra buvusios upės lovy.

AMERIKIEČIAI IŠMOKINO GRAIKUS VALGYTI TRIUŠIENĄ

Nuo 1916 iki 1928 m. J. A. Valst. išsiuntė \$116,000,000 vertės į Netolimus Rytus, šelpimui badujančių žmonių.

Į Netolimų Rytų sritį įeina ir Graikija. Josios didžiausias importas yra mėsa, o šelpimui kandidatų buvo milijonas ir pusė. Šelpimo administracija gerai žinojo, kad viena porulė gerų triušinių duoda į metus apie 100 svarų mėsos. Bet kaip čia išmokinti graikus valgyti triušieną?

Po kiek laiko tapo suruošta puošni vakarietė, į kurią sukviešta daug žymių valdžios žmonių. Ir kuomet buvo sudėta ant stalo triušienos, pataisyta 18 skirtingai prirengtuose "patrovose", taip patiko graikų diduomenei, kad per vakarietę sumesta 50,000 dr. pinigų įsteigimui Triušinių Auginimo draugijos. Ir dabar, sakoma nerai Graikių namo, bei ūkininko, kuris neveistų triušį.

GARSINKITĖS "DRAUGE"

SIANDIEN IVYKS LAIDOTUVĖS KAZ. SHATTO

CHICAGO. — Siandien, kaip 9:00 val. ryto velionis bus išlydėtas iš namų 1843 S. Halsted St., į Dievo Apvaizdos bažnyčią, kurioje 5 kunigai ir 6 vargonininkai atliks gedulingas pamaldas už velionio sielą.

Iš namų ir iš bažnyčios velionį lydės į Šv. Kazimiero kapus kunigai, vargonininkai, "Jaunoji Birutė", Dariaus-Girėno pastas ir kareivių skvadronas.

Laidotuvėms rūpinasi Kazimiero Shatto sesuo Antanina Sodeikienė.

Laidotuvėms patarnaus 6 graboriai po vadovyste J. J. Bagdono. J. J. Bagdonas.

Marijos garbinimą reikia palaikyti kiekvienoj katalikų šeimynoj. Kur Marijos vardas skambės, ten laimė, ramybė, meilė, vienybė žydės.

GARSINKITĖS "DRAUGE"

KAIP PAKEISTAS SAV. RINKIMŲ ĮSTATYMAS

KAUNAS. — Naujai pakeibtu savivaldybių rinkimų įstatymo pakeitimu kandidatų sąrašai turi būti šitaip sustatomi: miestuose, kur yra iki 5,000 gyventojų, sąrašui pateikti reikalingi 25 parašai, — iki 10,000 — 50 parašų, iki 20,000 — 75 parašai, iki 40,000 — 100 parašų, iki 60,000 — 150 parašų, iki 80,000 — 200 parašų ir miestuose su didesniu gyventojų skaičium — 300 parašų.

Be to, įstatymas numato, kad burmistras ar jo padėjėjas yra visų komisijų pirmininkas.

"DRAUGAS"

Katalikiškas!

Lietuviškas!

Patriotiškas!

Teisingas!

Naudingas!

I'amokinantis!

ŠV. JUOZAPO PARAP. SOUTH CHICAGO

prasidės

Bazaras ir Karnivalas

SIANDIEN, SPALIŲ 13 d., 4 val. vak.

paskui bus

SEKMADIENI, SPALIŲ 14 d., pradžia

nuo 2 val. po piet

TREČIADIENI, SPALIŲ 17 d. vakare, ŠE

STADIENI, SPALIŲ 20 d. ir paskutinę dieną — SEKMADIENI, SPALIŲ 21 d. už

baigimas

BAZARAS IR KARNIVALAS BUS LAIKOMA PARAP. KIEME IR SVETAINĖJE

Visi kviečiami atsilankyti. Apart išlaimėjimo gražių ir gerų dovanų, galėsite smagiai pasisvečiuoti. Bus skanių užkandžių ir gardžių gerimų.

Kviečia visus, KLEBONAS IR KOMITETAS.

BLIZGANTI DEIMANTAI

LAIKRODELIAI
AUKSINĖS PLUNKSNOS
GINTARO KAROLIAI
SILVERWARE

PIGLAU KAIP KITURI

BUDRIK JEWELRY

3343 S. Halsted St.

RADIOS

PHILCO, ZENITH,
ARCADIA RCA VICTOR
VISOS 1935 MODELIAI
KAINOS NUO
\$9.00 iki \$100.00

ZEMOS KAINOS.
Skalbiamos Mašinos, Refrigeratoriai, Rakandai, Pečiai, Lovos, Matrasai, Parlor Setai ir Aliejiniai pečiai. Lengvais išmokėjimais.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3417 S. Halsted St.

W C F L 970 K., nuolatinis Radio Programas
Nedėliomis, nuo 1 iki 2 val. po piet.

ONA BENNETT

(Po tėvais Kudrowskaitė) mirė Oct. 12, 1934 m. 3:25 val. ryte, 36 metų amžiaus. Kilo iš Riga, Latvija. Amerikoje išgyveno 11 metų. Palaidosios mūšimė Vyra Simona, dukterį Irena 6 metų, motiną Anelę Kudrowskienę, 2 seseris Elena ir Aleksandra, brolių William ir gimines O. Rigo dėdę Juozapą Kudrowską. Lietuvoje tėvas Julijonas Vingreine ir gimines. Kūnas palaidotas koplyčioje, 2314 W. 23rd Place. Laidotuvės įvyks Utminko, spalio 16 d., 1934. Iš koplyčios 8:30 val. bus atlydėta į Aušros Vartų parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingas pamaldas už velionės sielą. P. pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus-mas dalyvauti šiose laidotuvėse. Nuldydė: Vyres. Dakt. Mošins, Sesserys, Broilis ir giminės. Laidotuvėms patarnaus graborius Lachawich. Tel. Capi 2515.

Dėl trumpo savęs patenkimo nustoja amžinos laimės; kad pasauliui įlikti, praranda Dievo meilę! Kokia tai beprotybė.

JOHN B. BORDEN

Lietuvis Advokatas

2201 W. Cermak Road
(West 22nd St.)

(Metropolitan State Bank Name)
Valandos Kaadine nuo 9 iki 5.
Panaudėlio, Seredos ir Pėnyčios
vakarais 6 iki 9
Telefonas CANal 1175

Namais: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas REPUBLIC 9900

P. CONRAD

FOTOGRAFAS

Atlauro nuotraukų, moderniška studija su Hollywood stiliaus.
430 WEST 63rd ST.
Englewood 5840-5885

THE BRIDGEPORT KNITTING SHOP

Neria Plonus ir Storus Vilmonius
Svederius, dr. Vyrų, Moterų,
Mergaičių ir Vaikų
NERIA VILMONIUS PANGIA-
KAS DEL MOTERŲ IR
VYRŲ.

Taiso senus svederius
F. SELEMONAVIČIA
504 W. 33rd St.

(Netoli Normal Ave.)
Tel. Victory 3486
Atdara dienomis, vakarais ir
sekmadieniais.

Crane Coal Co.

5332 So. Long Ave.
Chicago, Ill.
TEL. RENTON 3499

Katris perkate anglis iš
draiverių, stiklete juos
CRANE COAL CO. Gaukite
geresnes anglis už mažiau
pinigų.

Naujoji Vietoj

Tumonis Coal Co.

12100 So. Halsted St.

Telefonai:

Pullman 8296 ir 8092

MINERAL WATER CRYSTALS

Šie kristalai yra pagaminti iš
Naujojo Natūralaus Tiesos Mi-
neralinio Vandens. Juos gerai yra
vartoti nuo Reumatizmo, Sąnarių
Strūnų Skaudėjimo, Netinkamo Vi-
durių Veikimo.

Parduodami per:

BESTOWAL SALES

1314 So. Cicero Ave.
Cicero, Ill.
REIKALAUJAME PARDAVEJŲ
VISŲ.

INSURANCE
NOTARY
PUBLIC

PHILIP WICZ & C.
MORTGAGE BANKERS

PERKAM
LIETUVIŠ-
KŲ BONUS

REAL ESTATE — SIUNČIAM PINIGUS Į LIETUVĄ
LAIVAKORČIŲ AGENTŲRA

Prisirašykite į Mūsų Spulką. Teisingumu Pamatuosite Biznis
2608 WEST 47th STREET Tel. LAFayette 1083